

Asia: VN/16703/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta vanhuspalvelulain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Pidätkö luonnoksessa esitettyä muutosta kannatettavana?

Ei

2. Onko esitetty muutos toimiva ratkaisu talouden tasapainottamiseksi?

Ei

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne palvelujen toteuttamisesta taloudellisesti kestäväällä tavalla.

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta (jäljempänä vanhuspalvelulaki).

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Itä-Suomen aluehallintovirasto, Lapin aluehallintovirasto, Lounais-Suomen aluehallintovirasto, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto ja Pohjois-Suomen aluehallintovirasto ovat laatineet asiasta yhteisen lausunnon. Lausunto on laadittu lausuntopyynnön mukaisesti kysymys ja vastaus -periaatteella. Lausunto toimitetaan sähköisesti lausunnon allekirjoituspäivänä Lausuntopalveluun.

Vanhuspalvelulakiin lisättiin vuonna 2020 muun ohella velvoite vähintään 0,7 työntekijän henkilöstömitoituksesta asiakasta kohti iäkkäiden henkilöiden tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon toimintayksiköissä. Muutos tehtiin sen jälkeen, kun vuonna 2019 oli valtakunnallisesti havaittu suuria puutteita vanhustenhuollon asumispalveluiden mitoituksessa ja hoivan laadussa siten, että asiakasturvallisuus vakavasti vaarantui. Mitoituksesta säättäminen nähtiin välttämättömäksi hoidon laatua heikentävien ja asiakasturvallisuutta vaarantavien puutteiden

vuoksi. Lakisääteinen vähimmäishenkilöstömitoitus koskee välitöntä asiakastyötä, minkä lisäksi välillisiin työtehtäviin on varattava riittävä henkilöstöresurssi.

Vähimmäishenkilöstömitoitusta koskeva säännös säädettiin alun perin tulevaksi voimaan siirtymäaikana asteittain siten, että täysimääräinen 0,7 työntekijää/asiakas vähimmäismitoitus tulisi voimaan 1.4.2023. Sittemmin siirtymäaikaa on sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön saatavuuden haasteisiin liittyen pidennetty keväällä ja syksyllä 2023 voimaan tulleella lainsäädännöllä (223/2023 ja 1046/2023) siten, että vähimmäismitoitus 0,7 työntekijää asiakasta kohti tulee voimaan 1.1.2028. Hallitus päätti julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2025–2028 lisätoimista, jotka vahvistavat julkista taloutta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vanhuspalvelulakia siten, että mitoituksen tulisi olla pysyvästi vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohden 1.1.2025 lähtien.

Iäkkäiden ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaat tarvitsevat lähtökohtaisesti runsaasti tai erittäin runsaasti apua ja ohjausta päivittäisissä toiminnoissaan. Aluehallintovirastot toteavat, että vanhuksilla, kuten muillakin haavoittuvassa asemassa olevilla henkilöillä ja asiakasryhmillä, on oikeus sisällöllisesti mielekkääseen elämään, jossa vanhus voi palvelutarpeestaan riippumatta toteuttaa itsemääräämisoikeuttaan. Aluehallintovirastojen arvioinnin mukaan vähimmäishenkilöstömitoituksen alentaminen esitetyllä tavalla vaarantaa iäkkäiden henkilöiden välttämättömän huolenpidon ja riittävät sekä laadukkaat palvelut. Aluehallintovirastot toteavat, etteivät ne näin ollen pidä esitettyä muutosta vähimmäishenkilöstömitoituksen alentamisesta kannatettavana.

Hallituksen esitysluonnoksessa on kirjattu, että valvontaviranomaisten arvion mukaan 0,6 vähimmäismitoitusta voidaan pitää riittävänä, jos asiakkaat eivät ole vaikeasti muistisairaita tai somaattisesti vaativahoitoisia. Käytännössä valvontahavaintojen ja toimintakykymittausten/RAI-arviointien perusteella saatujen tietojen mukaan useilla iäkkäiden ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkailla on kuitenkin vaikea muistisairaus, heidän hoitonsa on somaattisesti vaativa, tai asiakkaalla on runsas palvelutarve molempiin edellä mainittuihin syihin liittyen. Näin ollen iäkkäiden ympärivuorokautisessa palveluasumisessa mitoitustarve on käytännössä pääsääntöisesti vähintään 0,65.

Hallituksen esityksessä on todettu perustuslakivaliokunnan kannanottojen perusteella, että säädettävän mitoituksen vähintään 0,60 työntekijää asiakasta kohti voidaan arvioida turvaavan perustuslain 19 §:n edellyttämän välttämättömän huolenpidon ja riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen tason sekä toteuttavan myös perustuslain 7 §:n 1 momentissa tarkoitettua oikeutta elämään ja henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Hallituksen käsityksen mukaan kyse ei siten esitysluonnoksen mukaan ole perusoikeuksien merkittävästä heikennyksestä. Hallitus katsoo esitysluonnoksessaan, että ehdotetulla muutoksella ei puututa kyseessä olevan perusoikeuden ydinalueeseen eikä tehdä tyhjäksi perus- ja ihmisoikeuksien ydinsisältöä.

Aluehallintovirastot viittaavat vanhuspalvelulain 19 §:ään, jonka mukaan iäkkäälle henkilölle tarjottavien sosiaali- ja terveystalvelujen on oltava laadukkaita ja niiden on turvattava hänelle hyvä hoito ja huolenpito. Lisäksi aluehallintovirastot viittaavat sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000, asiakaslaki) 4 §:ään, jossa säädetään asiakkaan oikeudesta laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja hyvään kohteluun. Aluehallintovirastot toteavat, ettei esitetty vähimmäismitoitus 0,6 valvontahavaintojen perusteella riitä vastaamaan iäkkäiden ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaiden hoidon ja huolenpidon tarvetta laadukkaasti. Valvontahavaintojen perusteella on myös tilanteita, joissa esitetyllä mitoituksella ei voida varmistaa palvelun toteuttamista asiakasturvallisesti. Aluehallintovirastojen näkemyksen mukaan vähimmäishenkilöstömitoituksen alentaminen 0,6 työntekijään asiakasta kohden todennäköisesti aiheuttaa puutteita asiakkaiden oikeudessa saada hyvää sosiaalihuoltoa ja laadukasta palvelua, minkä lisäksi vähimmäishenkilöstömitoituksen alentaminen vaarantaa asiakasturvallisuuden toteutumisen.

Lisäksi valvontahavainnot osoittavat, että iäkkäiden itsemääräämisoikeutta saatetaan jo nyt rajoittaa liian heikoin perustein ja siitä syystä, että asumispalveluyksiköissä ei ole riittävästi hoitohenkilöstöä. Iäkkäiden mahdollisuutta itsemääräämisoikeuden toteuttamiseen ja oman elämänsä sisältöön sekä laatuun vaikuttamiseen ei toteuteta aina riittävällä ja asiakaslähtöisellä sekä yksilöllisellä tavalla. Esille on tullut, että asiakkailla käytetään muun muassa turvavöitä sekä hygienihaalareita tilanteissa, joissa niiden käyttö voitaisiin välttää muiden toimenpiteiden ja riittävän henkilöstömäärän avulla. Myös asukashuoneiden ovia on jouduttu lukitsemaan asiakasturvallisuuden takaamiseksi. Aluehallintovirastot näkevät vähimmäishenkilöstömitoituksen alentamisen lisäävän edelleen asiakkaisiin kohdistuvien tarpeettomien rajoitustoimenpiteiden käyttöä. Riittämätön henkilöstömäärä vähentää myös asiakkaiden osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia omassa arjessaan. Tämä näkyy esimerkiksi siinä, että esimerkiksi ruokailutilanteessa ei ole aikaa asiakaskohtaisesti selvittää mitä asiakas haluaa. Henkilöstömäärän vähentyminen lisää riskiä siihen, että laitospäiset toimintakäytännöt voivat lisääntyä.

On huomioitava, että henkilöstömitoituksen riittävyteen vaikuttavat asiakkaiden määrän ja heidän palvelutarpeidensa lisäksi myös esimerkiksi toimintayksikön ja työvuorojen henkilöstörakenne (esimerkiksi henkilöstön työsuhteen vakituisuus sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden osuus henkilöstöstä), tuotettavan palvelun muoto ja kesto (esimerkiksi se, onko kyseessä pitkäaikaishoito vai lyhytaikaishoito) sekä yksikön toimitilat (esimerkiksi se, ovatko toimitilat yhdessä vai useammassa tasossa sekä se, miten yksikön osat/ryhmäkodit sijaitsevat suhteessa toisiinsa). Valvontahavaintojen perusteella palveluntuottajat eivät kuitenkaan aina riittävällä tavalla huomioi näitä tekijöitä siten, että yksikön henkilöstömitoitusta nostettaisiin niiden perusteella yli säädetyn vähimmäishenkilöstömitoitustason.

Valvontahavaintojen perusteella palveluntuottajat suunnittelevat mitoituksen vähimmäismitoitusvaatimuksen perusteella. Jos muutos tulee voimaan, on aluehallintovirastojen näkemyksen mukaan korostettava yksiköiden velvollisuutta arvioida riittävää henkilöstömitoitusta tapauskohtaisesti niin, että kaikissa työvuoroissa on asiakkaiden palvelutarpeisiin nähden määrällisesti, rakenteellisesti, laadullisesti ja osaamistasoltaan riittävä henkilöstö. Erikseen olisi syytä

korostaa myös, että tarvittaessa henkilöstömitoitusta on kyseisen arvion perusteella nostettava yli vähimmäishenkilöstömitoitustason.

Vanhukset tarvitsevat laadukkaan perushoidon lisäksi sosiaalisen vuorovaikutuksen tukemista, virkistystoimintaa sekä erilaisia aktiviteetteja säilyttääkseen fyysisen kunnon ja elämän mielekkyyden. Aluehallintovirastot näkevät vähimmäishenkilöstömitoituksen alentamisen ilmeisenä riskinä yksiköiden toiminnan kaventumiselle siten, ettei asiakkaille pystytä tarjoamaan toimintakykyä ylläpitävää ja sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa. Riskinä on myös se, ettei kaikkiin asiakkaiden perushoidollisiin tarpeisiin pystytä vastaamaan täysin heidän yksilöllisen palvelutarpeensa edellyttämällä tavalla.

Aluehallintovirastot viittaavat eduskunnan oikeusasiamiehen viraston (jäljempänä EOA) kannanottoihin (esim. EOAK/1345/2023, 4.6.2024) siitä, että asiakkaiden mahdollisuus päivittäiseen ulkoiluun on osa hyvää hoitoa, perustarpeista huolehtimista ja siten myös heidän ihmisarvonsa kunnioittamista. Asiakkaille on EOA:n mukaan järjestettävä mahdollisuus riittävään ja säännölliseen ulkoiluun kunkin asiakkaan tarpeiden mukaisesti. EOA ei ole pitänyt hyväksyttävänä esimerkiksi sitä, että ulkoilu jää asiakkaan ostaman erillisen palvelun tai asiakkaan läheisten varaan, vaan on todennut riittävän ulkoilun olevan osa ympärivuorokautiseen palveluasumiseen sisältyvää palvelua ja siitä perittävää maksua. Valvontahavaintojen perusteella aluehallintovirastot toteavat, ettei mahdollisuus ulkoiluun kuitenkaan nykyisinkään voimassa olevalla vähimmäishenkilöstömitoituksella 0,65 työntekijää asiakasta kohden toteudu edellä mainittujen periaatteiden mukaisesti. Aluehallintovirastot esittävät huolensa siitä, että vähimmäishenkilöstömitoitustason laskeminen esityksen mukaisesti edelleen heikentää asiakkaiden mahdollisuutta tarpeidensa mukaiseen säännölliseen ulkoiluun palveluntuottajan henkilökunnan avustamana.

Aluehallintovirastot pitävät ristiriitaisena sitä, että hallituksen esitysluonnoksessa on yhtäältä tuotu esiin vähimmäishenkilöstömitoituksen alentamisen voivan vaikuttaa heikentävästi hoidon laatuun sekä toimintakykyä ylläpitävän toiminnan ja ulkoilumahdollisuuksien toteutumiseen, mutta toisaalta mitoitusta ja sen myötä palvelun laatua ja sisältöä esitetään silti heikennettäväksi.

Ei ole. Mitoituksen laskeminen aiheuttanee pidemmällä aikavälillä sellaisia kustannuksia, joita on hankala etukäteen arvioida, esim. työntekijöiden uupuminen, hoitajien sairauspoissaolojen lisääntyminen, asiakkaiden hoidon tarpeen kasvaminen, sairauksien pahentuminen, hoitovirheiden lisääntyminen jne., mitkä lisännevat myös terveydenhuollon kustannuksia. Näin ollen hyvinvointialueiden talous tuskin tasapainottuu mitoituksen laskemisella, vaan saattaa jopa heikentyä. On todennäköistä, että yksityiset palveluntuottajat eivät alenna vuorokausihintojaan, mikäli lakisääteistä mitoitusta lasketaan. Sopimuksissa ei myöskään ole huomioitu mahdollista mitoituksen laskemista.

3. Onko esitetty muutos toimiva ratkaisu henkilöstön saatavuuden ja riittävyyden turvaamiseksi?

Ei

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne henkilöstön saatavuuden turvaamisesta asiakkaiden palvelutarpeita vastaavalla tavalla.

Valvontahavaintojen perusteella yksiköissä, joissa on korkeampi henkilöstömitoitus ja riittävä määrä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöitä, on myös parempi henkilöstön saatavuus ja pysyvyys. Aluehallintovirastot katsovat, että vähimmäishenkilöstömitoituksen alentaminen esitetyllä tavalla lisää työntekijöiden kuormittumista työssä, lisäten etenkin työn eettistä kuormittavuutta. Aluehallintovirastojen näkemyksen mukaan henkilöstömitoitus, joka vastaa riittävästi asiakkaiden palvelutarpeisiin, lisää samalla myös henkilöstön työhyvinvointia ja sitoutumista työhön. Jos yksiköiden mitoitus on alhainen ja asiakastyötä joudutaan tekemään kohtuuttomassa kiireessä, eikä aikaa jää riittävästi esimerkiksi vuorovaikutukseen, työ koetaan kuormittavaksi. Tällä voi olla heikentävä vaikutus palvelun laatuun sekä asiakkaiden hyvään kohteluun. Työn liiallinen kuormittavuus voi johtaa myös lisääntyviin sairauspoissaoloihin, ennenaikaiseen työkyvyttömyyteen tai pahimmillaan hakeutumiseen kokonaan pois sosiaali- ja terveydenhuoltoalalta. Aluehallintovirastojen näkemyksen mukaan riittävä vähimmäishenkilöstömitoitus on keskeinen tekijä vanhustenhuollossa työskentelevien pitovoiman turvaamisen sekä palvelun asianmukaisen laadun kannalta.

Aluehallintovirastot korostavat, että riittävän vähimmäishenkilöstömitoituksen ohella on voitava varmistaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden riittävä määrä toimintayksiköissä kaikkina aikoina. Jos yksikössä on paljon kouluttamattomia tai huonon kotimaisten kielten kielitaidon omavia työntekijöitä, sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt kuormittuvat kohtuuttomasti, koska he joutuvat kantamaan suuremman vastuun asiakkaiden hoidosta ja huolenpidosta (esim. asiakkaiden lääkehoidosta).

Edellä esitettyyn viitaten aluehallintovirastot toteavat näkemyksensä, ettei vähimmäishenkilöstömitoituksen laskeminen ratkaise henkilöstöpulaa iäkkäiden ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, vaan saattaa jopa lisätä sitä erityisesti silloin, jos henkilöstö kuormittuu työssään nykyistä enemmän. Toisaalta ympärivuorokautisen palveluasumisen henkilöstötarpeella voi olla vaikutusta siihen, miten henkilöstön saatavuus ja riittävyys pystytään turvaamaan muissa iäkkäille asiakkaille suunnatuissa sosiaali- ja terveystaloudissa tai sosiaali- ja terveysalalla kokonaisuudessaan.

4. Kuinka suurelle osalla asiakkaista arvioitte vähimmäismitoituksen 0,6 olevan riittävä turvaamaan laadukkaat ja asiakasturvalliset palvelut?

Valitse seuraavista vaihtoehdoista sopivin

50 % tai vähemmän

Voitte esittää 0,6 mitoituksen riittävyteen liittyviä näkökohtia.

Aluehallintovirastot katsovat, että edellä annetut prosentuaaliset vaihtoehdot eivät kuvaa todellisuutta. Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan 0,6 mitoitus on riittävä hyvin marginaaliselle osalle ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaista.

Esitetty vähimmäismitoitus 0,6 ei valvontahavaintojen perusteella riitä vastaamaan asiakkaiden toimintakyvyn edellyttämää palvelujen tarvetta. Usea hyvinvointialue pyrkii vastaamaan lisääntyneeseen hoidontarpeeseen lisäämällä yhteisöllistä asumista. Valtakunnallisesti vanhusten ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkoja on vähennetty ja yhteisöllisen asumisen paikkoja lisätty. Tämä on johtanut siihen, että ympärivuorokautiseen palveluasumiseen ohjatut asiakkaat ovat entistä huonokuntoisempia erilaisten pitkäaikaissairauksien ja muiden toimintakykyrajoitteiden vuoksi ja siten entistä runsaammin ympärivuorokautista hoitoa ja hoivaa tarvitsevia henkilöitä. Valtaosalla asiakkaista on myös pitkälle edennyt muistisairaus. Muistisairauksien edetessä oireiden erityispiirteinä voivat olla mm. käytöshäiriöt. Myös hallituksen esitysluonnoksessa on todettu, että ympärivuorokautisen palveluasumisessa toteutetaan pääosin kaikkein raskain ja vaativin hoito. Aluehallintovirastot katsovat, että siihen ei voida riittävästi vastata 0,6 henkilöstömitoituksella. Aluehallintovirastot toteavat, että esimerkiksi muistisairaiden asiakkaiden käyttöoireisiin liittyen yksiköissä voi syntyä nopeastikin tilanteita, jotka ilman henkilökunnan jatkuvaa valvontaa ja tilanteiden ennakointia voivat vaarantaa asiakasturvallisuutta.

Valvontahavaintojen perusteella ympärivuorokautiseen palveluasumiseen pääsyn kriteerit ovat tiukentuneet, ja sinne ohjautuvat asiakkaat ovat palvelun piiriin tuleksaan entistä huonokuntoisimpia, jonka vuoksi keskimääräinen asumisaika on lyhentynyt. Osa asukkaista siirtyy saattohoitoon pian ympärivuorokautiseen palveluasumiseen tultuaan. Aluehallintovirastot toteavat, että laadukas saattohoidon toteuttaminen edellyttää yleensä huomattavasti tavanomaista korkeampaa henkilöstömitoitusta.

Kuten aluehallintovirastot ovat jo edellä lausunnossaan todenneet, iäkkäiden ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaat ovat yhä useammin vaikeasti muistisairaita, somaattisesti vaativahoitoisia, tai näitä molempia.

Valvontahavaintojen perusteella sekä toimintakykymittauksista, kuten RAI-arvioinneista saatujen tietojen perusteella ympärivuorokautisessa palveluasumisessa mitoitustarve on pääsääntöisesti vähintään 0,65.

Valvontahavaintojen perusteella henkilöstömitoituksen ollessa 0,65 tai enemmän, on valvontaviranomaisen valvonnan ja ohjauksen tarve vähentynyt. Mikäli mitoitus on tätä alempi, se lisää epäkohtailmoituksia ja valvonnan tarvetta, mikä lisää hallinnon kustannuksia.

6. Voitte esittää muut asiaan liittyvät näkökohtanne muutoksen vaikutuksista.

Aluehallintovirastot korostavat, että sen lisäksi, että henkilöstömitoituksen on oltava riittävä vastaamaan asiakkaiden palvelutarpeisiin, pitää kiinnittää myös huomiota henkilöstörakenteeseen kaikkina aikoina. Ikääntyneiden ympärivuorokautisessa palveluasumisessa pitää olla jokaisessa työvuorossa ja jokaisessa asuinyksikössä koko ajan riittävä määrä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöitä, jotta asiakasturvallisuus voidaan varmistaa mm. lääkeshoidon osalta. Asiakkaiden hoidon ja voinnin seurannan tulee olla sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden vastuulla.

Aluehallintovirastot korostavat, että toimintayksiköissä pitää olla käytössä sellaiset järjestelmät, jotka mahdollistavat henkilöstömitoituksen luotettavan seurannan. On tärkeää, että mitoitusta voidaan seurata ja myös muutetaan asukkaiden toimintakyvyn muutosten osalta. Yksiköissä tulee seurata ja arvioida myös hoitohenkilöstölle kuuluvan välillisen työn määrää. Lähtökohtaisesti välillisistä tehtävistä tulisi vastata erillinen, ammattitaitoinen henkilöstö.

On erittäin tärkeää, että sen lisäksi, että ympärivuorokautisessa palveluasumisessa on riittävä henkilöstömitoitus, arvioidaan jatkuvasti henkilöstörakennetta ja henkilöstön osaamisen riittävyttä. Arvioinnin tulee pohjautua todelliseen arviointiin käytännön työssä.

Mikäli eduskunta vastoin aluehallintovirastojen näkemystä päätyy kuitenkin laskemaan mitoitusta, tulee varmistua siitä, että koulutetun sosiaali- ja terveydenhuoltohenkilöstön määrää ei vähennetä, vaan laskeminen tapahtuu muissa henkilöstöryhmissä, kuten hoiva-avustajat. Aluehallintovirastot haluavat lopuksi saattaa lainsäätäjien tietoon näkemyksensä siitä, että käyttöön olisi tarpeellista saada valtakunnalliset kriteerit ympärivuorokautiseen palveluasumiseen pääsemiselle. Tämä olisi aluehallintovirastojen näkemyksen mukaan tärkeää asiakkaiden yhdenvertaisen aseman varmistamiseksi valtakunnallisesti.

Voimassa olevan vanhuspalvelulain 3 a §:n 3 momentin mukaan työvuoron henkilöstö ei saa koostua pelkästään lain 1 momentin 9–12 kohdassa tarkoitetuista työntekijöistä eikä 2 momentissa tarkoitetuista opiskelijoista. Aluehallintovirastot pitävät edellä mainittua lainkohtaa riittämättömänä asianmukaisen henkilöstörakenteen turvaamisen kannalta, kun otetaan huomioon, että yhteisöllisen asumisen lisääntyessä ympärivuorokautisessa palveluasumisessa toteutetaan jatkossa vain kaikkein raskain ja vaativin hoito (vrt. hallituksen esitys s. 8). Virastojen näkemyksen mukaan em. lainkohtaa tulisi muuttaa siten, että siinä edellytettäisiin työvuoron henkilöstön koostuvan pääosin sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä.

Ahvenus Päivi
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto - Lausunto on
aluehallintovirastojen yhteinen.